

• Violet ja must ja valge

... on korpi Vironia austust väärtvad värvid, mille alla kuuluvate meeste tegevus juhindub meele lipukirjast: "Ühisus, kindlus, ausus".

Need on mõisted, mis olid olulised eesti mehele korpi Vironia asutamisel sajandivahetusel ning on veelgi tähtsamad täna, mil ikka veel jätkub juunitragöödiast alguse saanud eesti rahva kõlbeline allakäik.

Nüüd peavad rahvale jälle toeks olema aatellised eesti noored mehed eesotsas kõrge valmsusega meesüliõpilaste-eestlastega.

Seepärast on loomulik, et taastub üliõpilasorganisatsioonide tegevus sotsiaalse tellimusena.

Seepärast on arusaadav, et täies elujõus on jälle korpi Vironia kodus ning intensiivistunud koondliste tegevus välismaal.

Seepärast on lseenesest mõistetav, et korpi Vironia, eriti aga konvent, on asunud endale võetud kohustusl tähtsaks, milledest momendil olulisim on Eesti vabastamine.

Me oleme oma juubeli künnisel teotahelised ja optimistlikud.

VIII Heino Ross

Korporatsiooni koht 20. sajandi lõpu tarbimisühiskonnas

Sel ajal kui Eesti Vabariigi noored Smad põlvkonnad olles pääsenud ÜLKNÜ kaltsva tilva alt, püüavad leida teid organiseerumaks kõlge erinevamate eesmärkide nimel alates poliitlikast ja lõpetades nudlismiga, on oma tegevust taastamas ning osaliselt ka taastanud üliõpilaskorporatsioonid: ennesõjaaegse üliõpilaselu lahutamatu osa.

Mõnes mõttes on korporatsioonide taaselustamine täiesti loomulik: paljudes kodudes säilivad silani mälestused vanaisade legendaarsetest õpinguaastatest Tartu Ülikoolis ning old ju "värvid" koos Isamaalise valmu, "pauklmise" ja ka A. Le Coq'i õllega suurele osale tolleaegsest üliõpilaskonnast lahutamatuks kaastasteks, mis sagedasti teadmistest tähtsamateks osutsid.

Paraku kaasneb tegevuse taaselustamisega tänapäeva Eestis mitmeid raskusi – mõnedki taastajad

on olnud sunnitud lihtsamatel juhtudel paluma ülikoolil funktsionäridelt sessi pikendust, keerulisemates olukordades aga jääma akadeemilisele puhkusle või õpingud teatud ajaks koguni katkestama. Kas otsida põhjust isikustest, korporatiivse liikumise olemusest ehk siis põhjendada seda üleüldise ebamäärase olukorraga? Vastus sellele ei ole ühene, kuid sisaldab kindlasti kõiki kolme komponenti.

Hoolimata meele parimatest soovidest, tuleb lugeda aksioomiks, et me vilekümne aasta tagust korporatiivset elu ei saa muutusteta projekteerida tänapäeva. Ei tohi unustada, et tegelikult hakkasid korporatsioonid muutuma juba 30ndate aastate lõpus – koos üldiste ümberkorraldustega ühiskonnas ja üldharidussüsteemis. Võime öelda, et need muutusi tuleb jätkata ja arendada korporatsioonid ellujäämisvõimellsteks, tugevneda üha kasvavas konkurentsis, kus võitlus käib

Korpi VIRONIA erinumber

kõlge, muuhulgas ka noorte ja nende vaba aja sisustamise pärast.

Seejuures ei tohi me taganeda põhiprintsiipidest – korporatsioonil liikmete kokkukuuluvusest, vastastikusest aususest ja usaldusest ning positiivsest rahvustusest. Meie eesmärgiks peab jääma ühise pere loomine, selle pere liikmete harmooniline vastastikune kasvamine ning moraalise seljatoe tagamine kogu eluks.

Milliga aga tuleb meil kohaneda, on järjest kiirenev elurütm, majanduse intensiivistumine ja konkurents kasv ning infoalvava pühvatuslik paisumine. Isiku tasandil tingib see elu üha tiheneva seotuse erialaga, kitsa spetsialiseerumise, eetiliste väärtuste nihkumise, järjest suureneva sõltuvuse tarbimisest ja rahast. Üllõplilasele tähendab ülaltoodu eelkõige õppeaja jätkuvat lähinemist ja õppetöö intensiivistumist.

Kogu ülaltoodu võib kokku võtta küsimusse: milline on korporatsioonil koht 20. sajandi lõpu tarbimisühiskonnas? Millised peaksid olema korporatiivse tegevuse põhisuunad kaasajal?

Esiteks peame pakkuma mõdukalt konservatiivse vastukaalu selle suundadele, mis nihutavad kogu lääne tsivilisatsiooni nii eetilisi kui ka moraaliseid väärtusi. Me peame vastukaaluks rahale põhinevatele suhetele pakkuma tõelise sõpruse (mis võib elus sageli rahast kasulikumaks osutuda). Samal ajal ei saa seda taandada ennesõjaaegsetele oludele, mil räägiti "Vironia", "Rotalla" jm. pankadest. Tänapäeval ei ole see (kahjuks?) mõeldav.

Me peame vastukaaluks rahvaste segunemisele pakkuma positiivse rahvustuse ja miks mitte positiivse Internatsionaalsmi – samal ajal tõrjades nii pimedat natsionaalsmi kui ka rahvuse eitamist. Me peame vastukaaluks moraalsele kõlkelubatavusele pakkuma õnneliku perekonna – ja mitte langema tagasi viktooriaanliku Inglismaa võitsemoraali. Kui korporatsioonid suudavad täita oma mõdukalt konservatiivset rolli tasakaalustamiseks kiireid muutusi ühiskonnas, oleme me kindlasti elujõulised.

Teiseks peame me organiseerima oma liikmeskonnale kõige laiemad

võimalused enese harimiseks ja saadud hariduse täiendamiseks, kuna järgnevatel aastakümnetel tõuseb haridus selgelt suurimaks varanduseks. Siin tuleb kasutada kõlkvõimalikke meetodeid – nii liikmete efekandekoosolekuid kui teaduspäevi ja loengutsükkelid ning oma liikmetele edasõppimis- ja stazeerimisvõimaluste loomist.

Seejuures tuleb arvestada, et pakutav ühest küljest täiendaks põhiharidust ja samas loob võimalusi juba omandatud teadmiste laendamiseks. Just oma liikmete harmoonilisel kasvatamisel saab korporatsioon rakendada neid omadusi, millised paljudel teistel organisatsioonidel puuduvad, näiteks stabiilset liikmeskonda, korporandi vastutust oma kaaslaste ees ning tihedaid suhteid villistaskoguga.

Kolmandaks peame me looma omanõulised vaba aja veetmise ja lõõgastumise võimalused. Ei ole saladus, et võimalused puhkuseks ja seitskondlikuks tegevuseks on nüüd üheks tähtsamaks võitlusväljaks nii erinevat tüüpi organisatsioonide vahel kui ühiskonnas tervikuna ja nende mõju tehtavale on raske üle hinnata.

Kuna me ei saa konkureerida diskoratonil või "Essex" lga, tuleb holda kindlasuunalist omanõulist joont, mida võiks nimetada näiteks lõvendatud härrasmehelikkuseks. Seega võiksime endale aegajalt lubada enamat käitumisõpikust, aga mitte alati. Ja ärgem unustagem daame – nad võivad mängida suuremat rolli kui tahame tunnustada.

Kui suudame teostada need kolm punkti – eetilise mõdukuse, hariduse ja soliidse vaba aja veetmise – taastub automaatselt ka vormiline tingimus korporatsioonil püsimeks, nimelt pilratud liikmeskond ja tihe side konvendil ja villistaskogu vahel.

Kas ülalõeldu on korporatiivse liikumise ainuke õige tee ja kas ta teostamisel ka tulemusl annab, pole muldugi võimalik täie kindlusega öelda. Kindlasti on see aga üks võimalus, mille üle tasuks mõelda ja arvamusl vahetada.

svl Tanel Ross

Korpi Vironia 1900-1990

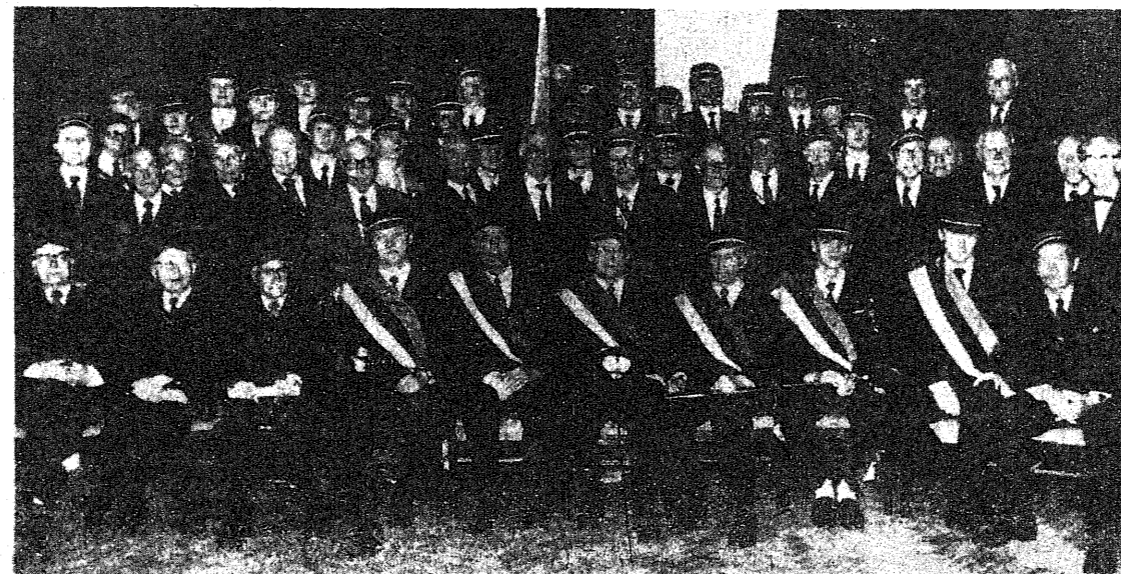
Mõõdunud sajandi lõpul tekkis Eestis, peale kümnet aastat majanduses vallitsenud madalsesu, järsk tõus nii tööstuses kui põllumajanduses. Eesti talupoja kukrusse kogunev raha võimaldas tal oma poegi ülikooli õppima saata. Alguses põhiliselt Tartusse, kus tudengil ülalpidamine ning õppekulud olid väiksemad kui mujal, alates 1890ndast aastast aga ka tehnikaukoolidesse, peamiselt Riia Polütehnikumi.

Sel ajal tegutsesid Riias saksa, vene, poola ja läti korporatsioonid. Esimesteks, kes tajusid eestl korporatsiooni loomise vajalikkust, olid Karl Ipsberg ja Gustav Nurm. Nende ümber hakkasid kogunema rahvusteadlikumad eestl üllõplilased. Korporatsiooni registreerimiseks tarvilliku vanemate korporatsioonide heakskiidu saavutasid noored eestlased viisaka käitumisega, kuid olulist osa esimese eestl korporatsiooni tunnustamisel mängis ka selleaegse Venemaa suurima sadamalinna vaba ja kosmopolitilise atmosfäär.

26ndal novembril 1900.a. kinnitas Riia Polütehnikumi direktor Gronberg korpi Vironia, millesse kuulus tol ajal 32 tegev- ja liikliliget. Värvideks kinnitati violett-must-valge ja ilpukirjaks "Ühisus, kindlus, ausus".

Oktoobris 1915 evakueeriti polütehnikum Moskvasse ja kuni taastamiseni Riias 1918.a. sügisel korporatsioonide tegevus salkus. Sama aasta novembris otsustas Vironia konvent ästuda in corpore Eestl Rahvaväkke.

13. mail 1989.a. Realkooli aulas

Korpi VIRONIA erinumber

See kaunis traditsioon – mensuur

Teatavasti oli Eesti Vabariigi ajal korporatsioonides au sees vehklemliskunst. Kuna tülkülmused lahendati tihti duellidel ehk mensuuridel, pidi iga korporant olema osav vehkleja. Vehklemise algtoed saadi selgeks korporatsioonil vehklemlise ehk pauktundides. Alljärgnevalt meenutab korpi Vironia vehklemlisraditsioone villistane Oskar Pöder.

"Iga päev peale lõunasööki peeti pauktunde, mis olid kohustuslikud rebastele ja noortele majadele. Osa võtsid ka need vanemad semestrid, kes valmistasid mensuurideks.

Kuna rebased tohtisid end ainult kallista, oli see tegelikult rebaste "parkimise" tund – pealelõõjad vaheldusid tihti, mistõttu rebaste käsi väsis ja ta hakkas ohtrasti tabamusi saama. Kui rebane taganes, tuli käsklus "Jalg vastu seinat!". See tähendas, et taganeda polnud enam kusagile, kuid taganemise eest anti veel väike lisaports lõõke juurde. Vahel juhtus, et mõnel kaasrebasel hakkas coeferist kahju – siis visati mõni rapliritera tükk maha, mispeale pealelõõja vaatas, kas ehk ei purunenud tema rapliritera. Tekkinud pausi ajal sai rebane käit alla lasta ja seega veidi puhata.

Lubatud oli lüüa, kuid mitte torgata. Lõõgid olid järgmised: prim ehk esimene lõõk (lad. k. primus) oli otse ülevalt alla õiale; sekund ehk teine lõõk (lad. k. secundus) oli alt üles kaenla all (see oli mensuuridel väga kardetav lõõk, sest sellega võis läbi lõigata käe närvid ja arterid); tert ehk kolmas lõõk (lad. k. tertius) oli ülevalt alla abaluule; kvart, ehk neljas lõõk (lad. k. quartus), oli rinnale.

Pauktunnis olid raplirid muldugi nürid. Mensuuridel olid raplirid nür otsaga, kuid teravate servadega. Mensuurirapliiride korvidel olid korporatsioonil värvid.

Mensuuri takelaaz oli järgmine: peas oli tallanahast suure nokaga kape, mille juurde kuulus lai nahast riba, mis tõmmati külje pealt pandlaga kokku – nii püsis kape kindlalt peas. Kaela ümber mähiti umbes meetripikkune nahast kaelasid,

mille sisse olid vertikaalselt õmmeldud terasest ribad. Käes oli suur nahkne küünarnukist kõrgemale ulatuv mererohuga polsterdatud kinnas. Pulsil palpeerimise kohale, s.o. randmeplirkonda, olid kinda sisse õmmeldud terasest ketid. Kõhu kohal oli samuti nahast kaitse, mille peal korporatsioonil värvidega rille. Jalas kantil nahkseld mererohuga polsterdatud pükse.

Sekundantide ülesandeks oli jälgida, et ei rikutaks mensuuri reegleid. Sekundat kontrollis, et vastane oleks nõuetekohaselt takeldatud ning jälgis, et vastased ei taganeks välja kolmemeetrise raadiusega ringist, et ei tekkis torgat, et vastaspoolled ilguksid ringis sellal ees.

Erapooletu, kes oli kolmanda korporatsiooni liige, juhtis mensuuri. Erapooletu õigus oli rahuldada või mitte rahuldada sekundandil taotlust.

Esimisel käigul oli alustamisõigus väljakutsujal, katkestatud käigul aga mõlemal. Esimene lahtilõõk tuli teha vastu vastase rapliri ja alles teine lõõk vastase tabamiseks. Kui üks pooltest oli rikkunud mensuuri korda, siis vastaspoolle sekundandil nõudmisel määras erapooletu karistuskäigu. Karistuskäigul oli õigus lüüa selle pihta, kes oli eksinud.

Kõik lõppes siis, kui üks vastastest tabas teist vastast. Kui seitse käiku läbi sai, küsis erapooletu väljakutsujalt: "Kas rahuldus on saadud?". Kui väljakutsuja vastas eitavalt, järgnes veel seitse käiku jne. Seda juhtus aga harva.

Filkeriks nimetati arsti, kelle peamiseks ülesandeks oli esmaabi osutamine. Tema ülesannete hulka kuulus ka pesta pilritusega mensurandil rindkere ja tõmmata selga steriline särk. Kuna Vironias ei olnud ühtegi kirurgi, siis tavaliselt täitis neid ülesandeid meelsasti üks EÜS'i villistane. Filkeri ülesandeks oli veel kindlustada mõnes haiglas operatsioonilaua valmisolek. Seetõttu pidi mensuur toimuma täpselt kirjalikmääratud kellaajal.

Mensuurid olid kriminaalkodeksiiga keelatud, kuid juurdunud traditsioonid osutusid seadusest tugevamaks. Mensuure peeti, arvestades vajalikke abinõusid pääsemaks

Korpi VIRONIA erinumber

kriminaalvastutusest: kogu tegevus oli salastatud ning kõik sissepääsud konvendiruumidesse mensuuril ajal vaive all. Nii aukohtu kui ka mensuuril erapooletute jaoks olid välja töötatud kindlad reeglid. Tõsise haava puhul toimetati haavatu haiglasse ja asi tuli päevavalgele. Juurdluse käigus ja ka kohtus leiti aga alati põhjus, mis päästis süüdlased karistusest, sest juurdlust toimetasid asjasse heatahtlikult suhtuvad endised tudengid.

Mensuurid keelati ära konvendi otsusega Tartus 25. septembril ja Tallinnas 29. novembril 1939. aastal.

Tegelikult löödi aga mensuure nii enne minu astumist Vironiasse kui ka peale seda, kui olin ülikooli lõpetanud.

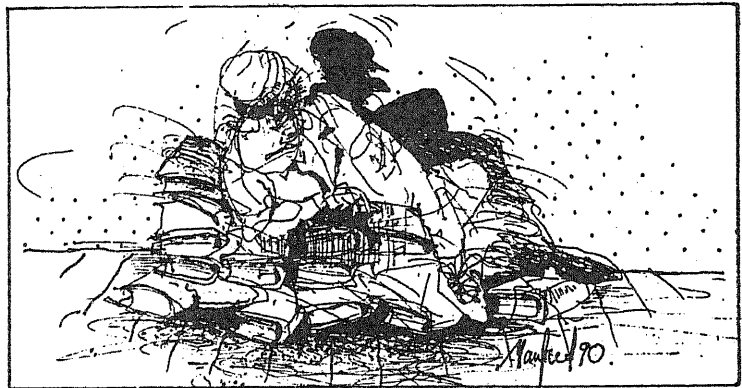
See oli kaunis traditsioon, mis pidi kasvatama julgust, arendama võimet ennast kokku võtta ja osavust... "O tempora, o mores".

vll Oskar Pöderi mälestusi vahendas

svl Priit Aakre

Tudeng peab rehnungit pidama

Enamusele tudengkonnast on kindlasti üks enim peavalu valmistavatest probleemidest seotud rahaga. Täpsemalt – selle vähesusega. See käib ka korporantide kohta, sest lisaks kõigele muule on meil ka õlgused ja kohustused oma organisatsioonil ees. Arhivimaterjalid tõestavad, et ka sajandivahetuse Riias tuli täpset rehnungit pidada oma rahatasku sisu üle. Paljud olid sunnitud õpingud kas ajutiselt või lõplikult katkestama, kuid leidsid ka sellised burše, kes õppeperioodi vältel "suutsid" kõrtsis maha pumeldada summa, mille eest tubli talu oleks võinud soetada. Riia pakkus lõbuseda tahtjatele külluses mitmesugusel võimalusel. Milline nägi siis välja vironuse budget korpi Vironia tegutsemise algaastatel?

1903. a. oktoobrikuu tulude poolel
selsab järgmist:

1. Kust see priuus melle tull
vasta isa minule *postiga* 50.–
2. Tänasida toimetusi ära viska
homse varna
pumbitud onu käest 20.–
3. Veni vakk sa vennikene
Palsu polssi paksemasse
võiga sisse kasseritud 6.30
4. Kõik, mis nii armas on sin ilma
pääl, on pelgupalga leidnud sääl
lombardis keisermantel 15.–
5. Maha jätsid kaillm mind, läksid
kauge ilma
juudile paar püksa 2.–

Kulude poolel on arve juba hoopis
mitmekessem:

1. Unustagem tööd ja pilna,
joogem õlut, joogem viinal
Välkses pargis 4.–
2. Sin on neltsid noorukesed,
justikul prisked Maallikesed.
Monopollis 10.–
3. Kes laidab rõõmust laulumeest,
ei head leffa selle seest
trahvi 2.–
4. Mu kõrvus sumin, mühin, kära –
katerfrühstück 2.50
5. Üks palgake sin ilmas on
korter 9.–
6. Mingem üles mägedele
Grisenbergi 11.–
7. Tarvilliku tallitama, suuri töösid
sünnitama
plliats, tušš, radlirkumm –.50
8. Saanlga sõitsin ma sahilal
Villa-Novasse 12.–
9. Juba palstab juuni päike
püksite lappimine –.30
10. Kul Sa mu pääle hellait vaatsid
3.–

Jätame silnkohal vahele kaks
järgmist suuremat perioodi korpi Vi-
ronia ajaloos, mis hõlmavad Eesti
Vabariigi aegset Tartu-aega ning
tegutsemist paguluses, ja tuleme
täna vironuse rahakoti kallale.
Kaks aastat korporantlikku elu on
andnud pilsavalt kogemusi väikese
kokkuvõttiku ülevaate koostami-
seks. Kohe hakkab silma, et taas on
kulude pool mitmekessem...

1990. a. viiakuu tulude pool:

1. Kes ei tööta, see ei sõõ
stipendium 70.–
2. Põhja läinud me EÜE allveelaev
osa suvisest tagavarast 30.–

Kulude pool:

1. (Era-)taksosõlt on ajavõit.
hinnemline konventi 10.–
2. Kus pidu ilal peetakse, seal
näha võlte mind
sõpradega "Reederis" 15.–
3. Vennas, sporti tee, kul noor veel
oled sa
korvpallimatši kurguloputus 5.–
4. Kaunim linn on Eestis Tartu
Tartu konvendi kütustus 20.–
5. Oo, õlu, sa mees, kuls kohlsed rin-
na sees
õlleõhtu 6.–
6. Ma vaatan "Ots" ait kilkriga, kul
kaugel on see Soomemaa
külkasõlt sõprusorganisatsioonile 53.
7. Sõõge sala, sõõge liha, jätke
jonn ja jätke viha
*lõuna "Rohelises Konnas" peale
hindade tõusu ja enne kompensat-
sioonil maksmist* 5.–

svl Ain Must